

تأثیر کرونا بر تلویزیون صرفاً به بخش های خبری و برنامه های پزشکی محدود نشد و در بسیاری از برنامه های ترکیبی به این موضوع مهم توجه شد، حتی در جنگ ها و برنامه های صبحگاهی که ارتباط مستقیمی به پزشکی نداشتند، اما با توجه به مخاطب گسترده شان می توانستند در فرهنگ سازی در زمینه کرونا نقش آفرین باشند. همین حالا در برنامه های زنده بیشتر مجریان از ماسک استفاده می کنند که دلیل اصلی این اتفاق، ترویج فرهنگ رعایت پروتکل های بهداشتی است

خود را در اخبار سیما پیدا کرد و فرصت به اشتراک گذاشتن تجربیات مردم درباره کرونا و انعکاس وضعیت رعایت پروتکل های بهداشتی در سطح کشور فراهم شد. این گزارش ها عمدتاً با رویکرد هشدار و آگاهی بخشی تهیه می شود و به مسائلی مانند پرهیز از سفر، لزوم استفاده از ماسک، رعایت فاصله گذاری اجتماعی و... می پردازد.

سیمای پزشکان

برنامه های پزشکی از سال های دور در تلویزیون تولید و پخش می شد و مخاطبان خاص خود را هم داشت. این برنامه ها از سال ۱۳۹۱ و با راه اندازی شبکه سلامت، شکل جدی تر و منسجم تری به خود گرفت و فضای بیشتری نیز پیدا کرد. پس از شیوع ویروس کرونا، این برنامه ها بخش قابل توجهی از ظرفیت خود را به اطلاع رسانی درباره این ویروس ناشناخته اختصاص دادند و با حضور پزشکان، اطلاعات صحیح و علمی در اختیار بینندگان گذاشتند. با توجه به این که علائم و نشانه های ویروس کرونا روز به روز در مبتلایان مختلف تغییر می کند، بررسی همه جانبه این موضوع نیازمند حضور پزشکانی با تخصص های گوناگون بود و متخصصان ریه، بیماری های عفونی، اپیدمیولوژی، گوارش و... در مقابل دوربین حاضر شدند. علاوه بر اینها، رسانه ملی تلاش کرد از ظرفیت طب سنتی نیز غافل نشود و متخصصان این شاخه از پزشکی هم فرصت حضور در سیما و ارائه پیشنهادهای و اطلاعات خود درباره کرونا را پیدا کردند.

به جز برنامه های پزشکی با سابقه، همزمان با شیوع ویروس کرونا تولید چند برنامه جدید هم آغاز شد تا به طور خاص به این موضوع بپردازد و در نتیجه سهم بیشتری از آنتن در اختیار شیوه های پیشگیری و مقابله با کووید-۱۹ قرار گرفت.

در این میان نکته مهمی که در اغلب برنامه های پزشکی تلویزیون به آن دقت شده، اختصاص دادن بخش قابل توجهی از زمان این برنامه ها به مطرح کردن پرسش های مردم و پاسخ دادن به آنها توسط متخصصان است.

کارنامه تلویزیون در دوره ویروس منحوس

جنگ جام جم با کرونا

از همان دقایق اولیه انتشار خبر رسمی ورود ویروس کرونا به ایران در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۹۸ و حتی مدتی پیش از آن، اخبار غیررسمی و شایعات درباره کووید-۱۹ به سرعت بین مردم و کاربران فضای مجازی رد و بدل می شد. این مهمان ناخوانده هرطور بود خودش را به کشور رسانده بود و سرعت انتشار شایعات پیرامون آن لحظه به لحظه در حال افزایش بود. رسانه های فارسی زبان آن سوی مرزها هم بر آتش این شایعات می دمیدند و روزی نبود که عکس های جعلی از غش کردن یک فرد بر اثر کرونا (!) یا صادی افرادی که بعضاً به دروغ ادعا می کردند از کادر درمان هستند، در فضای مجازی منتشر نشود. در چنین شرایطی زمان شناسی و واکنش درست رسانه های رسمی اهمیت بالایی داشت و صدوا سیما هم با توجه به گستردگی و فراگیری اش، وارد این میدان شد و با سلاح آگاهی بخشی مقابل کرونا قرار گرفت. در این گزارش به بررسی عملکرد تلویزیون از ابتدای شیوع ویروس کرونا تاکنون می پردازیم.

محمدوفایی
روزنامه نگار

طعم تلخ خبرهای نیمروزی

طبیعتاً اولین مواجهه تلویزیون با کرونا در بخش اخبار اتفاق افتاد. شایعات و شنیده ها درباره این ویروس نیاز به تأیید یا تکذیب داشت و اخبار پربیننده تلویزیون مانند خبر ساعت ۱۴ شبکه یک خیلی زود به این نیاز پاسخ دادند. مصاحبه های تصویری پرتعداد با مقامات وزارت بهداشت و همچنین پزشکان و متخصصان در دستور کار همه بخش های خبری قرار گرفت و موضوع مهم آمار مبتلایان به ویروس کرونا و تعداد فوتی ها بر اثر این ویروس از همان روزهای نخست از پربیننده ترین بخش های اخبار کرونا بود که با توجه به فضا سازی های رسانه ای و پخش شدن برق آسای شایعات، اهمیت ویژه ای داشت. این ارائه آمار به مرور نظم بیشتری یافت و با گذشت چند روز نخست، از لحاظ گرافیکی هم شکل زیبایی به خود گرفت. در حال حاضر این آمار در حدود ساعت ۱۴ و ۱۵ دقیقه توسط سخنگوی وزارت بهداشت به صورت زنده از شبکه خبر اعلام می شود. ارائه آخرین توصیه های سازمان جهانی بهداشت در کمترین زمان و پرداختن به یافته های تازه پژوهشگران در زمینه کرونا از دیگر اخبار مهم کرونایی بود. از آنجا که کرونا یک ویروس جدید و ناشناخته است، نظر متخصصان چند روز یک بار دستخوش تغییراتی می شود که اطلاع رسانی درباره این تغییرات هم از

همه علیه ویروس

تأثیر کرونا بر تلویزیون صرفاً به بخش های خبری و برنامه های پزشکی محدود نشد و در بسیاری از برنامه های ترکیبی به این موضوع مهم توجه شد، حتی در جنگ ها و برنامه های صبحگاهی که ارتباط مستقیمی به پزشکی نداشتند، اما با توجه به مخاطب گسترده شان می توانستند برای فرهنگ سازی در زمینه کرونا نقش آفرین باشند. همین حالا اگر نگاهی به برنامه های زنده سیما بیندازید، متوجه استفاده بیشتر مجریان از ماسک و وجود فاصله مناسب بین افراد خواهید شد که دلیل اصلی این اتفاق، ترویج فرهنگ رعایت پروتکل های بهداشتی است. معضل دیگر کرونا، ایجاد اختلال در برنامه های تولیدی ای بود که با حضور تماشاگر در استودیو ضبط می شد. هر کدام از گروه های برنامه ساز واکنش خاص خود را به این چالش داشتند، برخی تولیدشان را برای چند ماه متوقف کردند و وقتی متوجه شدند کرونا فعلاً ماندگار است به راه های دیگری مانند ضبط بدون حضور تماشاگران یا حضور آنها با فاصله و با استفاده از ماسک روی آوردند. کرونا مجموعه های نمایشی را نیز بی نصیب نگذاشت و گروه های ساخت سریال را با مشکلات جدی روبه رو کرد. در این گروه از تولیدات هم شاهد وقفه های چند ماهه و در نهایت ادامه فیلمبرداری با رعایت نکات بهداشتی و حضور پزشکان در صحنه بودیم. نکته ای که کمتر به آن توجه

می شود، اهمیت ادامه یافتن تولیدات مختلف رسانه ملی و در نتیجه غنی تر شدن آنتن تلویزیون با برنامه های متنوع، سرگرم کننده و جذاب است، اتفاقی که اجابت درخواست مسوولان بهداشت و درمان از مردم مبنی بر ماندن در خانه را دست یافتنی تر می کند.